

**LR ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS ŽUVININKYSTĖS SKYRIAUS PATARĖJOS
RAMUNĖS MICKUVIENĖS
KOMANDIRUOTĖS Į HELSINKĮ (Suomija)
ATASKAITA**

2019-09-04 Nr. 302-89

1. **Komandiruotės trukmė:** 2019 m. rugsėjo 2-3 d.
2. **Komandiruotės vieta:** Helsinkis, Suomija.
3. **Komandiruotės tikslas:** dalyvauti rugsėjo 3 d. vykusiame Baltijos jūros patariamiosios tarybos (BJPT) posėdyje.
4. **Delegacijos sudėtis:** Ramunė Mickuvienė, Žuvininkystės skyriaus patarėja.
5. **Komandiruotės finansavimas:** Komandiruotės išlaidos finansuojamos Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis.
6. **Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai:**
Posėdžio eiga, rezultatai:

Rugsėjo 3 d.

1. Atidarymas ir darbotvarkės patvirtinimas
2. Sekretoriatas pasisakė apie BJPT dalyvių išlaidų kompensavimo sunkumus.
3. Pirm. pažymėjo kad turi būti tęsiamas pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos reglamento (EB) Nr. 1224/2009 ir Tarybos reglamentų (EB) Nr. 768/2005, (EB) Nr. 1967/2006, (EB) Nr. 1005/2008 bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2016/1139 nuostatos, susijusios su žuvininkystės kontrole (Kontrolės reglamento pasiūlymas), nagrinėjimas, posėdis numatomas spalio 29 d.
4. PL žvejai pasisakė, kad jie yra prieš menkių žvejybos draudimo reglamentą.
5. BJPT patvirtino geros praktikos gaires rengiant BJPT nuomonę įvairiais klausimais.
6. Pirm. informavo, kad norėtų organizuoti sekantį BJPT valdymo komiteto posėdį Briuselyje, kad galėtų susitikti su EP Žuvininkystės komiteto nariais. Data kol kas nenustatyta. Sekantis BJPT susitikimas dėl ekosistemų valdymo bus rugsėjo 18-19 d.
7. PL žvejai paprašė atskiro susitikimo demersinių rūšių darbo grupės dėl menkių situacijos aptarimo. Mano, kad nepakankamai dėmesio skiriama šiam klausimui.
DE informavo, kad rengia pareiškimą nuo BJPT dėl menkių žvejybos draudimo, nes daugybė kompanijų bankrutuos, šie draudimai turi labai didelę neigiamą įtaką jų išgyvenimui. COM nepasiūlė jokios išeities, ką daryti toms kompanijoms. BJPT turi parengti savo nuomonę šiuo klausimu, jie negali likti abejingi, todėl DE imasi iniciatyvos.
8. Diskusija dėl ateities bendrosios žuvininkystės politikos.
Pirm. pristatė vedančius klausimus, kurie užvestų diskusiją ant kelio.
DE pasiūlė integruoti į BŽP klimato kaitos klausimą.
COM turi pateikti ataskaitą dėl BŽP įgyvendinimo EP iki 2022 metų pabaigos. Kol kas joks BŽP pakeitimas nerengiamas.
PL pažymėjo, kad iki šiol Baltijos jūrai nepadėjo nei daugiamečių planų įgyvendinimas, nei kitos BŽP priemonės, kvotos mažinamos, rytinių menkių žvejyba uždrausta. BŽP turėtų būti efektyvesnė ateityje.
NGO atstovas pažymėjo, kad dabartinė BŽP dar veikia per trumpą laiką, kad realiai įvertinti jos efektyvumą. Pažymėjo pilnai dokumentuotos žvejybos būtinumą.
Mokslininkas pasisakė, kokia turi būti BŽP: suprantama žvejams, pagrįsta, efektyvi, skaidri. Pasiųkintęs, kad techninių priemonių reglamentas buvo svarstomas 3 metus ir kol jo nebuvo, žvejai buvo priversti pažeidinėti taisykles.
DK apgailestavo, kad BŽP nėra pakankamai priemonių, kad galėtų būti reaguojama ir taisoma situacija dėl rytinių menkių.

DE pažymėjo, kad žvejybos valdymas turi būti pakankamai lankstus reaguojant į besikeičiančią situaciją žuvų išteklių būklės.

PL pasisakė, kad techninių priemonių reglamentas parengtas neprofesionaliai, palikta daug klaidų ir niekas neprisiima atsakomybės ištaisyti jas.

FI pasiūlė atsižvelgti į daugiau rūšių žuvų žvejybą, skatinti tų, kurios daro žalą aplinkai, žvejybą EMFF lėšomis.

Pirm. paprašė pasisakyti, kaip turėtų būti valdomi žuvų ištekliai Baltijos jūroje.

PL norėtų, kad mokslinės rekomendacijos būtų pateikiamos ne vien ICES, bet ir kitų mokslinių institucijų.

Pirm. pažymėjo, kad mokslininkams turėtų būti užduodami klausimai, į kuriuos reikia atsakyti, ar tai būtų klausimas dėl kvotų dydžių, ar klausimas dėl kitų priemonių taikymo.

DK mano, kad iš esmės žvejyba reguliuojama TAC pagalba. Klausia, kodėl turėtų būti kasmet nustatomos naujos kvotos, tam metami didžiuliai resursai. Ar galėtume daugiau stabilumo įvesti į šią sritį ir atsikratyti sudėtingo kvotų nustatymo mechanizmo? Kvotos labai keičiasi kasmet, jokio stabilumo.

NGO atstovas mano, kad ne TAC yra blogas reguliavimo mechanizmas, bet jų nustatymo procesas.

PL pasisakė už TAC nustatymą, nes jos atspindi aktualią situaciją. Norėtų alternatyvių mokslininkų nuomonių dėl TAC.

Mokslininkų atstovas mano, kad daugiau turėtų būti remiamasi ekosisteminiu požiūriu.

DE pažymėjo, kad Baltijos jūros situacija yra šiek tiek specifinė dėl mažo druskingumo, todėl MSY nustatymas yra komplikuoatas. Siūlytų nustatyti tam tikrą siekiamybę tonomis ar darbo vietų skaičiumi, kuri įneštų daugiau stabilumo.

NGO atstovas suabejojo, ar problema nėra tai, kad dauguma žvejų mato tik trumpalaikį pelną, bet nežiūri į ilgalaikę perspektyvą.

Mokslininkų atstovas mano, kad mokslininkų ir žvejų bendradarbiavimas yra pakankamai efektyvus.

EFCA pažymėjo, kad turi būti galvojama ir apie galimybę įgyvendinti ir efektyviai kontroliuoti kiekvieną priemonę. Išmetimų draudimas labai pakenkė duomenų surinkimui, todėl ir mokslininkų nuomonės patikimumui.

PL paprieštaravo, kad žvejai galvoja tik apie trumpalaikį pelną.

EE nuo 200 laivų sumažėjo iki 20 laivų, nesupranta, kokia dar reakcija turėjo būti iš žvejų pusės, kaip kitaip jie turėjo rūpintis ištekliais, sektorius ir taip buvo labai stipriai paveiktas. Dažnai daug COM pasiūlytų priemonių išnyksta per diskusijas Taryboje ir ne dėl žvejų kaltės.

DK pareiškė, kad reikalingos paprastos taisyklės, kurių galėtų laikytis žvejai. Klausia, ar minimalūs žuvų dydžiai iš tikrųjų padeda išsaugoti išteklius, ar tik skatina išmetimus?

Pirm. paklausė, kaip žvejyba galėtų būti geriau valdoma. Dabar kiekvienas žvejys privalo būti pasiruošęs bet kuriuo momentu netekti 60 proc. pajamų ir išgyventi.

SE žvejai mano, kad ir daugiau žvejybos reguliavimo priemonių turėtų būti priimamos per regionalizavimą.

Mokslininkai mano, kad menkių minimalus dydis yra per didelis, 35 cm ilgio menkės yra pakankamai didelės žmonių maistui.

PL pritaria, kad minimalus dydis nereikalingas, kadangi yra išmetimų draudimas.

NGO mano, kad techninės reglamentavimo detalės, kaip tinklų akių dydis, neturėtų būti ilgos reglamentų priėmimo procedūros objektas, nes neįmanoma savalaikiai priimti reikiamus reguliavimo sprendimus, kai to reikalauja situacija. Turėtų būti nustatytas tikslas, kad mažų žuvų priegauda nebūtų didesnė nei 5 proc., o kokiomis priemonėmis to pasiekti turėtų būti pačių žvejų reikalas, jei to negali pasiekti – negali žvejoti.

Nėra aišku iki galo, kas turėtų būti apimama per ekosisteminių požiūrį, kaip jį įgyvendinti.

Mokslininkai teigia, kad per mažai priemonių veikimui ekosistemiskai, galbūt todėl ir kvotos kasmet taip drastiškai svyruoja. Taip pat nėra iki galo suprantama, kaip ekosistema veikia, kokie veiksniai lemia vienokią, ar kitokią išteklių būklę.

NGO pareiškė, kad lašišų populiacija kenčia nuo ligos, kurią, tikėtina, lemia jos maitinimasis daugiausiai šprotais.

SE priminė, kad ruoniai daugiausiai taikosi į dideles menkes ir turi didelę įtaką jų ištekliams.

Pirm. priminė, kad BŽP negali reguliuoti ruonių populiacijos.

Mokslininkai atkreipė dėmesį, kad žinių trūkumas neturėtų būti kliūtis nustatant reguliavimą, turėtų būti taikomas atsargumo principas.

NGO pažymėjo, kad iš mokslininkų turėtų būti prašoma atsakyti į įvairius klausimus, gilinti žinias platesniu mastu.

DE pažymėjo, kad visi sprendimai turėtų būti pagrįsti moksliniais tyrimais, o ne atsargumo požiūriu. Atsargumo požiūris nebūtinai užkerta kelią neigiamoms pasekmėms, slėpimasis už tokių priemonių gali būti žalingas ir aplinkai ir pramonei.

NGO teigia, kad kartais sprendimus priimantiems nepatinka mokslininkų atsakymas, todėl sprendimas priimamas ne visai pagal rekomendacijas, todėl nereikėtų vien tik teigti, kad mokslininkų rekomendacijos blogos ar atsargumo principas netinkamas.

Pirm. paprašė pasisakyti dėl regionalizavimo.

DK patikslino, kad regionalizavimas vykdomas per Baltfish, kuris parengia rekomendacijas, o ne teisės aktą. BJPT taip pat ruošia rekomendacijas ir gali prisidėti prie regionalizavimo.

NGO mano, kad regionalizavime neturėtų dalyvauti valstybės tarnautojai, o turėtų būti priimamas COM pasiūlymas ilgam laikui dėl kvotų, kad būtų stabilumas.

Mokslininkai teigia, kad svarbu turėti daugiau lankstumo dėl techninių priemonių, nes kartais jas reikia greitai pakeisti reaguojant į susidariusią situaciją.

PL pritaria, kad būtų suteikta daugiau teisių Baltfish.

DK pažymėjo, kad rekomendacijų ruošime turi dalyvauti COM ir pats procesas yra daug laiko reikalaujantis.

SE pažymėjo, kad Baltfish veikia pakankamai efektyviai, priima rekomendacijas net srityse, kurios nėra pavestos BŽP reglamentu.

7. Išvados

Iš esmės bendrosios žuvininkystės politikos pakeitimai buvo teigiama linkme, ypač regionalizavimas, tačiau buvo išreikšta daug priekaištų mokslininkų indėliui formuojant politiką, Baltijos jūros žuvų išteklių būklė žymiai pablogėjo ir ne dėl žvejybos, todėl turėtų būti labiau laikomasi ekosisteminio požiūrio.

8. Pasiūlymai dėl tolimesnių LT veiksmų

Atsižvelgti formuojant LT poziciją bendrosios žuvininkystės politikos klausimais.

Žuvininkystės skyriaus patarėja

Ramunė Mickuvienė

Agnė Džemislavičiūtė-Palionienė
2019-03-11